

Īss kopsavilkums IO 2

—

Labās prakses mūžizglītības partnerībās salīdzinājums Vācijā, Grieķijā,
Īrijā un Latvijā

Compiled 2017 by P4LLL-tec* Projectteam (Coordinator U. Hauschildt)
Bremen. 2017
www.p4llltec.uni-bremen.de

This work is licensed under a
Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)

You are free to:

Share - copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt - remix, transform, and build upon the material.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following terms:

Attribution — You must give **appropriate credit**, provide a link to the license, and **indicate if changes were made**. You may do so in any reasonable manner, but not in any way that suggests the licensor endorses you or your use.

NonCommercial — You may not use the material for **commercial purposes**.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the **same license** as the original.

No additional restrictions — You may not apply legal terms or **technological measures** that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable **exception or limitation**.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as **publicity, privacy, or moral rights** may limit how you use the material.

1. Salīdzinošs kopsavilkums par mūžizglītības partnerībām

Analizētie piemēri atklāj vēl neviendabīgāku ainavu, nekā stratēģijas un pieejas, kas tika analizētas IO1. Bet tas deva iespēju identificēt dažas dimensijas, kas ir izšķirošas nozīmes visu vai gandrīz visu piemēru gadījumos:

- **Finansējums.** Integrētas mācību iespējas un pārejas programmas pēc definīcijas nav daļa no pēc-izglītības sistēmas kā, piemēram, augstākā izglītība (AI) vai profesionālā izglītība un apmācība (PIA). Attiecīgi izdevumus par izglītības satura izstrādi, sarunas starp dažādu iesaistīto organizāciju pārstāvjiem, iepriekšējās mācīšanās rezultātu atzišana, novērtēšanas metožu izstrāde u.tml. priekš integrētām mācību iespējām un pārejas programmām netiek segta no AI vai PIA pamatfinansējuma. Tādējādi trešo personu finansiālais atbalsts ir jāorganizē vai nu samērā stabilā veidā, tāpat kā Vācijas duālās studiju programmās vai diezgan īsākas programmas kā Latvijas Erasmus + vai ESF finansētajās partnerībās.
- **Atzišana:** Lai gan iepriekšējo mācību un darba pieredzes rezultātu atzišana ir Eiropas Savienības un to dalībvalstu dienaskārtībā, vairākumā analizēto gadījumu – iepriekšējo rezultātu apliecināšana netiek pielietota. Tas varētu būt arī tādēļ, ka vairumā gadījumu tika analizētas integrētās mācību iespējas, kas tiek mērķētas uz personām, kas pirmo reizi ienāk pēc-izglītības sistēmā pēc obligātās izglītības.
- **Absolvēšana:** analizētie gadījumi attiecas vai nu uz noteiktām kvalifikācijā nacionālajā izglītības sistēmā, piemēram, augstākās izglītības līmenī kā spāņu „universitātes grāds inovāciju inženierijā procesos un produktos”, vai arī profesionālās izglītības līmenī kā latviešu VETnet projektā „Loģistikas speciālists”.
- **Kompāniju iesaiste:** Visās valstīs, izņemot Vāciju, tradīcijas un uzņēmumu vēlme ieguldīt (laiku un/vai naudu) apmācībai ir diezgan zema. Tādējādi ražojošo uzņēmumu kultūra ir viens no milzīgajiem šķēršļiem, kas kavē plašāku integrētas mācību iespēju un pārejas programmu īstenošanu.
- **Prakšu vadītāji uzņēmumos /skolotāji:** lai gan profesionālās izglītības iestādēs un universitātēs apmācību veic kvalificēti skolotāji, mācības uzņēmumā atbalsta un pārrauga galvenokārt kvalificēti darbinieki (bez pedagoģiskajām zināšanām); pat Vācijā ar mācekļa tradīcijām.

Pēfījums atklāja ne tikai valstu līdzības, bet arī dažas atšķirības:

- Ilgtspēja / tradīcija. Kaut arī dažos analizētajos piemēros, galvenokārt Vācijas piemēros, ir senas tradīcijas, lielākajā daļā citu piemēru, it īpaši pēc-sociālisma pārejas valstī kā Latvija un ekonomiskās krīzes situācijā esošā Spānija - ir pavisam jauna pieeja ekonomisko problēmu mazināšanai, it īpaši, izmantojot darbā balstītu izglītību (*angļu val.- work-based learning*). Tādēļ, mēs uzskatām, ka jauni "izveidotās" programmas saglabāsies; taču "jauno" programmu nākotne, it īpaši tad, kad pēc-sociālisma valstis nostiprināsies, un Dienvideiropa būs pārvarējusi krīzi, nav pārliecības. Turklāt daži no analizētajiem piemēriem pamatojas uz dažu dalībnieku personīgo iesaistīšanos; nevar garantēt, ka programmas paliek, ja šīs personas aiziet pensijā vai mainītu savu darbu.
- Ilgums: ļoti atšķirīgs, no 6 mēnešiem (Mācību programma Latvijā "Apmācība darba devējā") līdz 4 gadiem (Vācijas Duālā apmācība).
- Uzņemšanas prasības: daži analizētie piemēri piedāvā piekļuvi apmācībām tikai pretendentiem ar augstākās izglītības diplomu, citi koncentrējas uz sociāli nelabvēlīgām personām un viņiem nav, vai ir zemākas prasības par iestāšanos.
- Sadarbība. Dažas programmas ir izveidotas ar šauru sadarbību starp ieinteresētajām personām no dažādām iestādēm, kuru pamatā ir savstarpēja uzticēšanās; citi atsaucas uz katra atsevišķiem – atbilstošā gadījuma sadarbību.

2. Apzinātā pieredze: Ieteikumi esošo integrēto mācību iespēju tālākajai attīstībai un pārejas programmām jaunu partnerību izveidei

- **Finansējums:** mēs apzināmies, ka integrētas mācību iespējas un pārejas programmas un to finansēšana no AI vai PIA finansējumu nav reālistiska īstermiņa perspektīvā. Bet, jo īpaši, ja partnerības tiek atbalstītas ar (valsts vai Eiropas) projektu finansējumu, ir jāizveido šis projektu pagarinājums: Mēs iesakām, ka projekti varētu pretendēt uz pagarinājumu un ka noteiktu summu (piemēram, 20%) vajadzētu finansēt bez birokrātiskām procedūrām.
- **Atzišana:** Mēs iesakām vairāk integrētām mācību iespējām un pārejas programmās koncentrēties uz "otro iespēju"; kuru mērķis ir personas, kuras zaudējušas darbu vai citu iemeslu dēļ.
- **Absolvēšana:** mēs iesakām, lai visi diplomu tiktu pilnībā atzīti nacionālajās kvalifikācijas sistēmās. Bakalaura grāds, izmantojot integrētu mācību iespēju, piedāvā tādu pašu pieeju maģistra programmām kā "normāls" bakalaura grāds.
- **Uzņēmumu iesaistīšana:** jebkādiem līdzekļiem būtu jāatbalsta attiecībā uz uzņēmumu iesaistīšana darba vidē balsītajās mācība valstīs, kurās nav šādu tradīciju. Bet jāpatur prātā, ka "apmācība ar kvalifikācijas iegūšanu" atšķiras no "uzņēmuma apmācības".
- **Prakšu vadītāji uzņēmumos /skolotāji:** Mentori vai darba vietas pasniedzēji ir vajākie pedagoģiski kvalificētie dalībnieki integrētās izglītības iespējās un pārejas programmās. Jādod pieejami papildu resursi viņu kvalifikācijas paaugstināšanai.
- **Ilgspēja:** fakts, ka daudzos integrētās mācību iespējas un analizētās pārejas programmas ir saistītas ar senām tradīcijām, nenožīmē, ka tām nav nākotnes. Mēs iesakām turpināt reklamēt un atbalstīt veiksmīgas pieejas.
- **Ilgums:** gadījumu izpēte neatklāj optimālu vai minimālu / maksimālu integrēto mācību iespēju ilgumu un pārejas programmas. Mēs iesakām izstrādāt šādas programmas attiecīgajās nacionālajās kvalifikācijas sistēmās; koncentrējoties uz kvalifikāciju (ne tikai par moduļiem, vai apmācībām darbā).

- Ieejas prasības: mēs apzināmies, ka programmas bieži ir orientētas uz darba tirgus vajadzībām (talantu meklēšana). Bet mēs redzam daudzsoļu iespēju palielināt integrēto mācību iespēju panākumus un apvienot programmas, palielinot (potenciālo) saņēmēju skaitu: ciešāka saikne ar citām iniciatīvām, piemēram, "atvērtas universitātes", varētu vai vajadzētu palielināt pievilcību.
- Sadarbība. Kaut arī integrēto mācību iespēju un pārejas programmas dalībnieku iesaistīšana ir brīvprātīga, ir jāvērtē un to nevar novērtēt par zemu, ir jācenšas izveidot sadarbību, kas ir saistoša, pamatojoties uz savstarpēju uzticēšanos, sadarbībai ir būtiska nozīme, lai panāktu veiksmīgu brīvprātīgu integrētas mācību iespēju un pārejas programmu attīstību.